

Antibiografia

Generalitat
de Catalunya

Antibiografia

A CURA D'ALEXANDRA LAUDO

[Heroínas de la Cultura]

Ignasi Aballí | Pau Ardid | Paula Artés
Martínez Bellido | Francele Cocco | Estampa
Juan David Galindo | Mateo Maté | Pere Noguera
Daniela Ortiz | Lurdes R. Basolí | Mercè Soler
Diana Tamane

El rastre o la vida

El lexema grec *graphein*, que està present, com una latència, en la paraula *biografia*, fa referència al concepte d'escriptura, d'inscripció, de ratlla o marca gràfica. Si considerem el significat etimològic d'aquest lexema, recórrer al terme autobiografia per referir-nos a l'escriptura de la pròpia vida, al relat que explica la nostra història, pot ser en certa manera redundant. Es diria que el simple fet de viure ja comporta deixar una marca al món, a la superfície dels objectes, als cossos de les persones que estimem i amb qui compartim la vida o fragments d'aquesta. Les petjades, les empremtes, el que escrivim a un paper, el que teclegem a una pantalla, el que dibuixem a la sorra o a una esquena són ja un rastre nostre, que en major o menor mesura, fragmentàriament, ens explica i deixa constància de la nostra existència.

Es tracta, però, d'una marca subtil, deleble i efímera. I potser també desordenada, incoherent, que no sempre segueix una evolució comprensible. D'aquí ve potser l'impuls autobiogràfic, la voluntat de documentar i explicar les nostres vivències i pensaments per donar-los un sentit, una coherència que la vida en sí no sempre té, i de fer-ho,

a més, en una forma que perduri, que transcendeixi la temporalitat efímera de la nostra estada al món. L'impuls d'explicar i representar –a través de cartes, de relats, de fotos, de vídeos o de posts a les xarxes– la nostra experiència respon també a la idea moderna de que cada individu és únic, a l'enaltiment del valor de la subjectivitat i de la pròpia experiència.

Al llarg de la història dels humans, però, durant moltíssim temps van ser poques les persones que van tenir accés als recursos que els podien permetre elaborar un relat, una representació visual o alguna forma de registre de la seva vida que perdurés i que tingués una gran visibilitat pública. El gran gruix de la humanitat, durant segles, ha viscut de forma anònima, participant de la vida social, però sense compartir públicament imatges o relats que els identifiquessin i que documentessin les seves activitats. Eren només les persones notables i poderoses les qui tenien la possibilitat de ser retratades, i les que podien aspirar a explicar la seva pròpia vida, o bé a disposar de biògrafs que l'expliquessin i la difonguessin. Fins que l'alfabetització no es va generalitzar socialment i fins que la fotografia no es va popularitzar, la major part de la gent no tenia ni tan

sols els recursos, les habilitats o l'accés a les eines que els podrien haver permès relatar i documentar la seva existència. Durant alguns períodes històrics, a més, la individualitat i la subjectivitat eren enteses i valorades en un sentit molt diferent de l'actual, i tenien unes possibilitats limitades de manifestar-se. A l'Edat Mitjana, per exemple, dominava el principi del grup, hi havia una tendència a subordinar la individualitat al que és comú, a destacar la identitat col·lectiva per sobre de la singular. El retrat i el relat biogràfic no s'entien tant com una representació de la personalitat d'aquell individu, sinó com una adscripció de la persona a un conjunt de tipificacions. Per això en la literatura medieval, fins i tot en els textos autobiogràfics o confessionals que suposadament parteixen d'un desig d'expressar la individualitat i singularitat de l'autor, abunden els personatges arquetípics i estereotipats. És sobretot en el context europeu de l'Època Moderna, amb el Renaixement i el seu foment d'una visió antropocentrista del món, quan el subjecte es diferencia de les limitacions estamentals, se sobreposa a l'essència grupal i s'individualitza. Durant el Postmodernisme, es produeix un desplaçament de l'èmfasi en el que és polític cap al que és personal, es qüestionen les narracions hegemòniques, i hi ha un interès destacat per la microhistòria,

per la subjectivitat i pels aspectes biogràfics de cada individu.

Amb el desenvolupament dels mitjans de comunicació de masses i l'auge de la cultura digital i les xarxes socials, els recursos per a produir imatges i relats autobiogràfics s'han democratitzat enormement, com també les possibilitats de fer-los públics i difondre'ls a un gran nombre de persones, tant conegudes com desconegudes. En l'actualitat impera una cultura orientada a l'exposició i la manifestació pública del jo, a l'expressió de la individualitat a través d'autoretrats –especialment de selfies– i de textos –especialment de posts– que consignen públicament el nostre aspecte físic, les nostres activitats quotidianes, els nostres pensaments i els nostres estats emocionals. La imatge autorepresentacional i la informació autobiogràfica han adquirit un immens valor en la definició i la construcció de la identitat, la qual en bona part sembla conformar-se a partir del grau de validació social que aquestes manifestacions obtenen en l'espai digital d'Internet.

Aquesta exposició voluntària del jo, però, també genera a la xarxa una autobiografia involuntària, un rastre immens de dades relacionades amb les nostres preferències i interessos, els nostres hàbits de consum, el nostre context sociocultural,

les nostres relacions i moltíssima altra informació personal que és processada per intel·ligències robòtiques, per algorismes que ens classifiquen i ens ofereixen productes i experiències que consideren adients al nostre *perfil*.

Deia Roland Barthes que la vida privada és aquella zona de l'espai i el temps en què no som una imatge. Si durant un cert temps la narració autobiogràfica i l'autoretrat –formes essencials de l'autorepresentació– van ser domini de la literatura i l'art, en la contemporaneïtat clarament no ho són. En un moment en què multitud d'expressions i imatges autoreferencials saturen les xarxes i impera una cultura orientada a la constant exposició i manifestació pública del jo, potser la vida privada –i fins i tot la vida, en general– poden existir només com una dissidència, com una resistència a aquesta proliferació de manifestacions, com una *antibiografia*.

Antibiografia presenta una selecció d'obres d'artistes contemporanis, nacionals i internacionals, que plantegen formes autobiogràfiques dissidents. Els projectes exposats qüestionen els fonaments de l'autoretrat i les convencions del gènere autobiogràfic a través de posicions iconoclastes i evasives, per reflexionar críticament sobre la construcció de la individualitat i la

sobreexposició pública del jo en l'era digital. Alguns d'aquests treballs també evidencien tota la producció autobiogràfica involuntària que genera aquesta expressió del jo a les xarxes i, en una mena de contraatac creatiu, l'empren com a material artístic. L'exposició ens convida a reflexionar sobre la naturalesa i els límits de l'autorepresentabilitat, i a pensar en possibles formes de resistència a la demanda social imperant de viure i de, quasi instantàniament, representar i testimoniar públicament la vida viscuda.

Alexandra Laudo [Heroínas de la Cultura]

Ignasi Aballí
Autobiography, n. 10

2022

Llibre d'artista (ed. Tonini Editore)

16,5 x 11,5 cm

Instal·lació amb 64 papers

Mides variables

Cada llibre de la col·lecció “Autobiography”, publicada per l’editorial italiana Tonini Editore, és el resultat de la invitació dirigida a un artista a plasmar la seva pròpia autobiografia en seixanta-quatre pàgines. Quan, fa un temps, l’editor Bruno Tonini va proposar a Ignasi Aballí de fer aquest exercici, l’artista va suggerir esperar que el nombre de pàgines dels llibres de la col·lecció –seixanta-quatre– coincidís amb la seva edat, de manera que pogués dedicar una pàgina a cada un dels anys de la seva vida. Arribat el moment, Aballí va construir la seva autobiografia fent ús de la que ha estat una de les metodologies de treball destacades de la seva pràctica artística: la generació de llistats fets a partir de paraules o fragments de frases retallats de diaris, tots relacionats amb un concepte específic

año

un año

o amb un camp semàntic determinat. En aquest cas, el fragment és sempre el mateix, “un año”, i apareix a cada una de les pàgines com un llistat desplegat. L'autobiografia d'Aballí és, doncs, un relat críptic i “antibiogràfic” que, lluny d'explicar o desvelar les seves vivències particulars, posa èmfasi en la dimensió temporal de l'existència i en la successió dels anys com un aspecte comú a qualsevol biografia.

Pau Ardid

Autoretrat. D'esquerra a dreta: blanc, 75 kg, 1,78 m, 21 anys, nascut a Barcelona, bàrman, estudiant de fotografia, hipermetròpic, accent estranger

2006

Fotografia analògica amb càmera de gran format, impressió digital sobre paper. 42 x 59,4 cm

Autoretrat. D'esquerra a dreta: editor, fotògraf, cabells arrissats, hipermetròpic, nascut a Barcelona, londinenc, 1,78 m, accent estranger, casat, dent trencada

2024

Fotografia, impressió digital sobre paper. 42 x 62,97 cm

Aquestes dues fotografies de grup són en realitat autoretrats de l'artista en els quals, paradoxalment, ell no apareix. L'any 2006, Ardid va fer un llistat de nou característiques que l'identificaven, i va difondre un anunci en què indicava que buscava persones que tinguessin un d'aquests trets per fer-los una fotografia de grup. Divuit anys després, l'artista ha seguit el mateix procediment per actualitzar aquest autoretrat, llistant en aquest cas deu característiques que l'identifiquen ara, algunes de les quals coincideixen amb les de l'autoretrat anterior o hi tenen una forta correlació, mentre que d'altres són noves.

Tot i que els trets llistats tenen un caràcter preeminentment objectiu i emocionalment neutre, l'evolució de la tria d'atributs del primer al segon retrat ens permet imaginar com s'ha desenvolupat la vida de l'artista en el transcurs d'aquests anys. *Autoretrat. D'esquerra a dreta (...)* ens fa pensar en com bona part de la nostra identitat es va construint d'acord amb certes ordenacions socials que tenen a veure amb la professió, l'estat civil o la nacionalitat, i també ens fa reflexionar sobre quins elements que ens defineixen en un determinat moment romanen en el temps i quins no.

En ambdós casos, les fotografies resultants són retrats de grup en què no podem identificar de manera clara l'autor amb cap de les persones que hi apareixen, però en els quals totes elles el representen per al·lusió. En fricció amb la idea que cada individu té una personalitat única i intransferible, a Ardid li interessa pensar en la identitat com una suma de característiques i trets comuns, la combinació específica dels quals dona lloc a la singularitat. El projecte *Autoretrat. D'esquerra a dreta (...)*, que l'artista concep com un treball artístic expandit en el temps, i que s'anirà ampliant amb nous retrats grupals realitzats al llarg de la seva vida, expressa també la possibilitat de reconèixer-nos en qui d'entrada ens és aliè. És, doncs, una reivindicació del que ens uneix i ens apropa als altres, per sobre del que ens distancia d'aquests.

Paula Artés

Firma

2018

Sèrie de 6 fotografies (selecció)

Fotografies analògiques amb càmera de gran format en impressió digital sobre paper

55 x 70 cm c/u

Instal·lació amb documents

Mides variables

Hi ha una biografia que es construeix en paral·lel a la nostra vida, amb totes les dades que genera la nostra relació amb l'Administració pública. Des que naixem fins que morim, la nostra existència produeix una gran quantitat d'informació que l'Estat enregistra, bona part de la qual la proporcionem nosaltres cada cop que emplenem formularis, registres, tràmits, declaracions i sol·licituds. Pot semblar una informació, en certa manera, "antibiogràfica", perquè està desvinculada de l'emoció i de la vivència, però és, malgrat tot, un conjunt de dades ingent, i molt més personal i revelador del que potser ens imaginem.

Paula Artés ha fotografiat els espais interiors de moltes de les dependències on es produeix aquesta transferència

d'informació nostra, fent èmfasi en la dimensió física i la material d'aquestes arquitectures, i posant en relleu l'estètica impersonal i neutra que les caracteritza. A l'exposició *Antibiografia*, Artés presenta una selecció d'aquestes fotografies de dependències administratives, i les mostra seguint un ordre que podria emular la cronologia d'una vida, ja que comença amb el registre civil, on som inscrits en néixer, i finalitza amb el tanatori, on es gestiona informació vinculada a la nostra mort i al comiat que ens fan els qui ens sobreviuen. Artés acompanya les imatges d'una selecció de formularis oficials, cada un vinculat a una gestió o un tràmit fet en una de les dependències fotografiades. Ni els documents ni les fotografies referencien o representen cap persona en concret, però cada un al·ludeix a un o diversos moments de la vida de molts individus, mentre que tots, en conjunt, configuren una mena de retrat de l'estat burocràtic i del seu caràcter panòptic.

Martínez Bellido

Sin título (Emil)

[Sense títol, (Emil)]

2018

Col·lecció de fotografies de gelatinobromur de plata trobades, intervingudes amb pintura a l'oli

Mides variables

Aquestes fotografies pertanyen a un àlbum fotogràfic anònim que Martínez Bellido va comprar a un mercat de segona mà de Berlín. L'única informació sobre aquestes fotografies, més enllà del que hi apareix representat, són tres dates que ens situen a mitjans del segle xx, i un nom (Emil), escrit al dors d'una d'elles. En comptes d'intentar resseguir l'origen de l'àlbum i investigar sobre la fugissera identitat de les persones que hi apareixen, l'artista du a terme una acció que emfasitza aquest estat de desmemòria de les imatges. Amb pintura a l'oli i amb una cura extrema, elimina de cada fotografia les figures humanes, i les mimetitza amb el paisatge i els elements de l'entorn, talment com si aquestes persones mai no haguessin format part de la foto. Si les mirem sense massa atenció, podem pensar que

són simples fotografies de paisatges bonics. Però observant-les bé, de seguida trobem evidències i rastres d'aquelles persones esborrades, les quals encara són presents a les imatges com a ens fantasmagòrics i espectrals. Donat que es tracta de fotografies anònimes i oblidades trobades a un mercat, és fàcil imaginar que segurament no n'existeix cap còpia, i que els seus negatius es van destruir o resten perduts. L'acció de Bellido, per tant, suposa molt possiblement l'eliminació definitiva de la memòria biogràfica visual d'aquelles persones associada a aquest conjunt de fotografies. La contingència d'aquestes fotos en paper i la relativa facilitat amb què poden desaparèixer contrasta amb la ubiqüitat immaterial de les fotografies digitals que, un cop són publicades, circulen i es repliquen, i es fa difícil poder-les eliminar del tot i per sempre.

Martínez Bellido

El rigor oscuro de la luz

[El rigor fosc de la llum]

2020

Fotografies de gelatinobromur de plata trobades i micrografies

Mides variables

Aquest treball ens presenta un conjunt de quinze fotografies vernaculars que Martínez Bellido ha anat trobant a diferents llocs del món, i que retraten gent anònima, persones que a l'artista li són desconegudes. Malgrat la seva procedència diversa, hi ha en les imatges un conjunt de trets comuns, similituds que evidencien com la cultura visual i l'experiència de ser fotografiats han promogut una estandardització en les maneres de mostrar-se i de posar davant la càmera, així com una autoconsciència respecte a la identitat i la seva traducció en una imatge. Les fotografies es despleguen a la paret seguint una forma arquejada que recorda un rellotge de sol capgirat, en el qual les imatges s'endrecen segons les ombres projectades per les figures humanes que hi apareixen, de manera que aquestes zones fosques formen una seqüència coherent. Al

costat d'aquests retrats trobem el que semblen ser quatre imatges del cosmos, cels nocturns tènueament il·luminats per astres encesos. En realitat són fotografies microscòpiques d'altres retrats vernaculars, detalls ampliadíssims de fragments d'imatges de gent anònima.

Contraposant la llum dels estels i la foscor de la nit, els raigs solars i l'opacitat de les ombres, la dimensió microscòpica i la còsmica, Martínez Bellido evoca la tensió entre tot el que és individual i únic i tot el que és arquetípic i universal en la nostra existència, i entre tot el que les imatges aconsegueixen revelar i tot el que es resisteixen a mostrar-nos i transmetre. *El rigor oscuro de la luz* evidencia la tensió existent entre la nostra vida, efímera i generalment anònima, i la voluntat de transcendir-la deixant-ne constància, i ens parla també de tota la memòria i tot l'oblit que es fa present en aquests documents biogràfics un cop hem mort.

Francele Cocco

Natimorto

[Nascut mort]

2017-2020

Aplicació per a dispositius mòbils

3 fotografies (selecció)

Impressió digital sobre paper

50 X 70 cm cada una

Fa un temps, l'artista Francele Cocco va generar una aplicació fotogràfica per a dispositius mòbils que, experimentalment, va estar operativa en alguns telèfons entre els anys 2018 i 2020. Cada cop que algú usa el telèfon per fer-se una *selfie*, l'aplicació activa la càmera posterior de l'aparell, i fa una fotografia del que hi ha al cantó oposat. L'aplicació genera doncs una mena de cara B de la *selfie*, una contra imatge que registra visualment allò que el fotògraf ha decidit conscientment obviar i deixar fora de pla. Aquestes fotografies, contraplans involuntaris i residuals, presenten generalment una imatge menys construïda i controlada que la que l'usuari vol oferir. L'obra indaga críticament en el rol de l'artifici, del control i del posat en els processos d'autorepresentació a les xarxes socials,

i ofereix una resposta subversiva i irònica a l'imperant presència del rostre en l'imaginari digital.

Estampa

Omplir segons contingut

2020-2024

Placa de metacrilat, document en paper, fotografia impresa sobre paper processada amb xarxes neuronals d'aprenentatge profund i intervenció a les xarxes socials dels centres expositius que acullen l'exposició.

“Una automatització de l'anonimat basada en l'automatització de la detecció, una acció de desaparèixer a partir de l'acció de ser esborrat, una fotografia de la presència sense la distracció de la semblança, una documentació sense persones per a la circulació a xarxes i likes”. (Estampa)

Estampa ha signat amb cada un dels centres que acullen el projecte *Antibiografia* i amb la seva comissària, Alexandra Laudo, un contracte que atorga a aquest col·lectiu artístic la capacitat d'eliminar de la documentació gràfica de l'exposició les persones que hi apareixen. Aquest procés d'eliminació es du a terme mitjançant l'ús de xarxes neuronals d'aprenentatge profund que detecten i esborren automàticament totes les figures humanes que surten en una fotografia o vídeo.

Avis:

La seva aparença pot ser esborrada
entre visita aquesta exposició. En
entrar, està donant permís a Estampa
i als seus socis per utilitzar la seva
imatge esborrada en tots els mitjans,
perpetuïtat. Gràcies.

A l'espai expositiu es presenta una còpia del contracte acompanyada d'una fotografia realitzada el mateix dia de la signatura, en la qual originàriament apareixien els signants del document. D'acord amb la capacitat que el contracte atorga a Estampa, la fotografia ha estat processada per intel·ligències artificials que, mitjançant processos automatitzats, han identificat les persones que hi apareixien i les han esborrades. A banda d'aquests elements presents a la sala d'exposicions, Estampa ha dut a terme una intervenció a les xarxes socials de cada centre d'art, publicant-hi fotografies i vídeos de l'exposició prèviament processats per xarxes neuronals d'aprenentatge profund entrenades a identificar i esborrar les figures humanes que surten a les imatges.

La possibilitat d'esborrar les persones de la documentació fotogràfica i videogràfica comporta que, primer, les intel·ligències artificials emprades per Estampa les identifiquin com a tals. L'eliminació requereix sempre un procés de detecció prèvia. El projecte activa una reflexió sobre la producció contemporània d'imatges i sobre la relació paradoxal que s'estableix entre el control i l'anonimat en l'esfera digital.

Juan David Galindo
El Otro de Ellos y el Yo
[L'Altre d'Ells i el Jo]

2018

Instal·lació a l'exterior

Impressió digital sobre lona i estructura de fusta

Mides variables

Durant un any sencer, de febrer de 2017 a febrer de 2018, Juan David Galindo va anar arxivant i classificant tota la publicitat que Facebook® i Google® li oferien. Les imatges resultants reflecteixen la manera com els algoritmes van traduir l'activitat de Galindo a aquestes plataformes digitals en un conjunt de dades quantificables i capitalitzables que l'identifiquessin com a consumidor. L'artista concep aquesta obra com una mena d'auto-retrat delegat, que ens convida a reflexionar sobre la construcció de la identitat en l'era postinternet, i sobre les complexes relacions que actualment existeixen entre els mitjans de comunicació, els sistemes de vigilància i els engranatges del capitalisme.

Mateo Maté

Mito hueco

[Mite buit]

2018

Bust d'escaiola

68 x 30 x 30 cm

Dibuix al carbó sobre paper

50 x 70 cm

Aquestes dues peces formen part del projecte de Mateo Maté *Mitos Huecos*, en el qual l'artista versiona escultures clàssiques en escaiola i dibuix. Les versions de Maté estan buides per dins i no tenen rostre, fet que deixa al descobert el seu interior exempt de matèria; com un forat, com un petit abisme. L'artista concep aquests buits com una representació al·lègòrica de la desorientació i la manca de grans narratives característica dels nostres temps. Alhora, el seu gest iconoclasta de substituir les cares per forats és també emancipador, perquè trenca amb la perpetuació dels cànons estètics normatius i s'oposa al culte del rostre i de la bellesa.

En els darrers anys, Mateo Maté ha dut a terme un extens cos de treball al voltant

del cànon, un concepte provinent de la cultura grega que té a veure amb la norma i el precepte, i que en el camp artístic estableix les proporcions ideals de representació de la figura humana. A l'artista li interessa qüestionar la legitimitat dels cànons estètics clàssics, que perpetuen una bellesa heteronormativa, basada en cossos idealitzats de dones i homes blancs, generalment forts i joves. El rostre canònicament bell és productiu perquè sedueix i genera un desig que el capitalisme fàcilment transforma en força de consum i en la producció de més desig, en una dinàmica exponencial i infinita. En la seva pràctica artística, Maté revisa críticament la pervivència d'aquesta bellesa clàssica en la cultura hegemònica, i el seu impacte en les estructures econòmiques i de poder.

Pere Noguera

Personatges i natura

1975

7 fotocòpies

29,7 x 21 cm cada una

Mides variables

Obra seriada

Edició 4 de 10

Personatges i natura pren com a punt de partida dues fotografies lleugerament diferents, fetes probablement amb molt pocs segons de diferència l'una de l'altra, en les quals apareix un grup de persones posant davant d'una arbreda. Ambdues fotos formaven part d'un gran arxiu que Pere Noguera va comprar als antics Encants de Barcelona a la dècada de 1970, i que des d'aleshores ha constituït un repositori inesgotable de material per al desenvolupament del seu treball artístic. L'artista va intervenir les fotografies originals tapant les cares de les persones amb petits papers blancs, un gest amb el qual dissol la singularitat dels trets de cada individu i transgredeix la voluntat del fotògraf original, convertint el document de memòria que havia de ser aquell retrat en una imatge d'oblit i

anonimat. L'obra final està conformada per fotocòpies de les dues fotografies intervingudes disposades en dues columnes, formant una mena de quadrícula incompleta. El procés de fotocopiats emfasitza el caràcter de reproductibilitat de la imatge, i també qüestiona el valor de la fotografia com a document estable i fix per a posar èmfasi, en canvi, en la idea de la imatge com a moviment, com a transformació i procés. Lluny de l'alta definició de les fotografies digitals, que realcen i intensifiquen l'aparença de la realitat representada, les imatges de Noguera s'inscriuen en la tradició de les estètiques pobres, i tenen la poètica d'una bellesa tranquil·la.

Daniela Ortiz

97 Empleadas del hogar

[97 treballadores domèstiques]

2010

Publicació

13 x 20 cm

Instal·lació (selecció)

Impressió digital sobre paper i tauletes de fusta

Mides variables

97 *empleadas domésticas* reuneix una selecció de fotografies de l'alta societat peruana extretes dels murs de perfils públics d'usuaris de Facebook®. A primera vista, les imatges semblen mostrar-nos simples escenes quotidianes i festives en què apareixen grups de familiars i amics; però una mirada més atenta ens descobreix, a cada una d'elles, la presència d'una o diverses treballadores domèstiques. Aquestes dones, majoritàriament indígenes, apareixen sempre vestides amb uniforme blanc, mig ocultes o en un segon pla, fent evident que la seva presència a la foto és fortuïta i que no respon pas a la voluntat explícita de qui l'ha feta. En algunes imatges fins i tot es fa palès com el fotògraf ha volgut excloure del pla deliberadament aquestes treballadores. En aquesta sèrie fotogràfica, potser a

diferència d'altres obres de l'exposició, l'absència i l'ocultació dels rostres d'aquestes dones no té un sentit subversiu, sinó que, ben al contrari, respon a una voluntat de menystenir-les i d'invisibilitzar el treball domèstic que realitzen, el qual en bona part fa possible l'aparent imatge d'harmonia domèstica que les fotografies volen transmetre. L'obra ens convida a pensar en com el control sobre la imatge i la representació del subjecte, en aquest cas traduïda en una denegació de la seva figuració pública, pot ser també una eina d'opressió i d'invisibilització.

Lurdes R. Basolí

Eclipse

[Eclipsi]

Treball en procés des de 2021

Col·lecció de postals intervingudes

Mides variables

En els darrers temps, Lurdes R. Basolí ha anat reunint una petita col·lecció de postals de retrats de gent massai, fetes generalment durant els segles XIX i XX per fotògrafs blancs, com ara John Hinde, Dino Sassi, Yann Arthus-Bertrand i Stanislav Skulina. Són fotografies que promouen la visió estereotipada de l'africà negre com a salvatge, i reproduïxen uns esquemes culturals propis del discurs colonial i d'una mirada exotitzant de l'altre. Investigacions més recents, però, han dut l'artista a descobrir l'existència de fotògrafs africans negres que també van participar en la producció d'aquest tipus de postals i en la reafirmació d'aquesta imatge prototípica de l'africà nadiu, com fou el cas dels germans Lisk-Carew de Sierra Leone. Recentment, l'artista ha ampliat aquesta col·lecció de postals amb retrats de nadius d'altres pobles africans, i també amb fotografies dels

anomenats “zoos humans”, mostres etnològiques organitzades dins les grans exposicions universals que tingueren lloc a Europa des de la dècada de 1870 fins a la Segona Guerra Mundial, en les quals s'exhibien recreacions de poblats amb persones natives portades del continent africà.

Basolí ha investigat qui van ser els autors de les fotografies de totes aquestes postals, ha cercat els seus retrats, i els ha usat per tapar els rostres d'aquells subjectes a qui ells van fotografiar. Com en un eclipsi, en què un astre és ocultat de manera total o parcial de la vista de l'observador per la interposició d'un altre astre, Basolí oculta a l'espectador unes imatges amb unes altres, protegeix uns rostres que han estat fotografiats i exhibits -sovint sense un consentiment conscient i sempre objectualitzats i mercantilitzats- amb els rostres d'aquells que van fotografiar-los i han romàs ocults, en un gest de restauració, i en un intent d'establir entre el subjecte fotografiat i el fotògraf, i també entre el qui és vist i el qui mira, una relació menys desigual.

Mercè Soler

With friends

[Amb amics]

2021

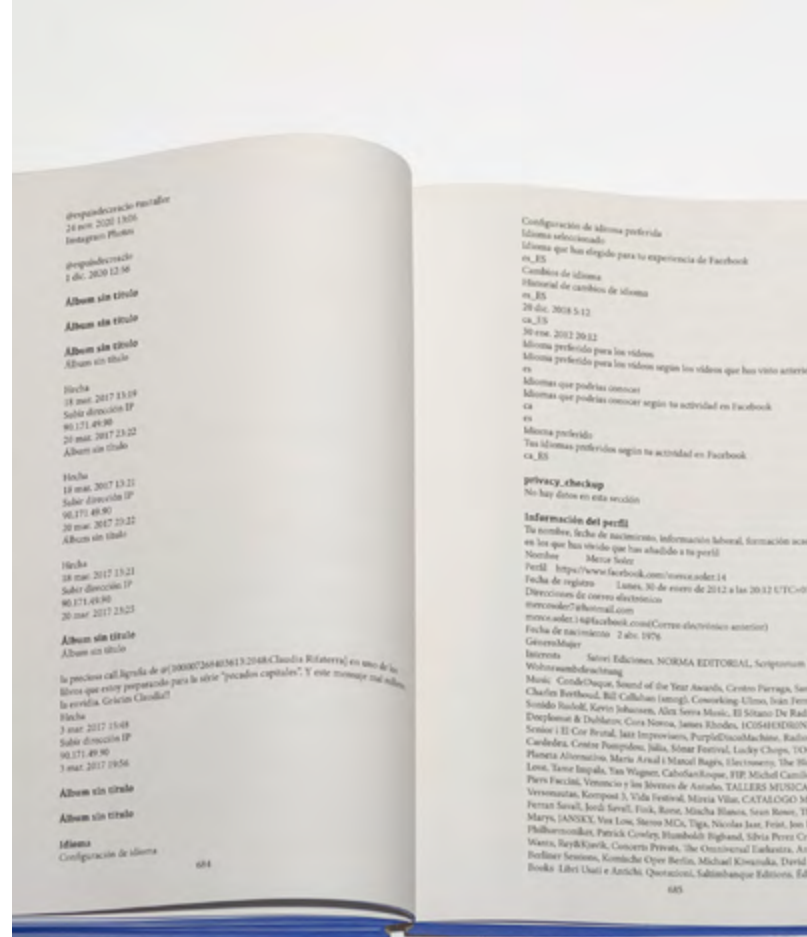
Llibre d'artista

Paper reciclat i pell conglomerada

Exemplar únic

29,7 x 42 cm

With friends recull en una publicació totes les dades associades al perfil de Facebook@ de Mercè Soler, emmagatzemades per la plataforma entre el 30 de gener de 2012 i el 28 de desembre de 2021, i descarregades per l'artista el 29 de desembre de 2021 a les 2:04 UTC+01:00. Entre la gran quantitat d'informació que documenta la seva activitat a la xarxa al llarg d'aquests anys, s'inclouen tots els seus "M'agrada", totes les cerques de persones que va fer, els usuaris a qui va enviar missatges, l'historial de pagaments efectuats, les pàgines que ha recomanat, les que ha seguit i deixat de seguir, les ubicacions des de les quals s'ha connectat, o les diferents actualitzacions del seu perfil. Tot i que a la documentació no s'inclouen les fotografies publicades per l'artista, sí que s'hi detalla

informació específica de cada una d'elles, com ara la marca i el model de càmera amb què van ser fetes, les mides de les imatges originals, o la velocitat ISO i la distància focal amb què van ser preses. La publicació deixa constància de tot el rastre biogràfic digital que, involuntàriament, i molt sovint sense que en siguem conscients, genera la nostra activitat a les xarxes. El títol de l'obra, *With friends*, al·ludeix irònicament a aquesta nova manera d'interactuar amb amics, coneguts i desconeguts sense necessàriament estar *amb* ells.

Diana Tamane

Blood pressure

[Pressió sanguínia]

2016

21 fotografies

Impressió digital sobre paper

29,7 x 21 cm cada una

Blood pressure reuneix un conjunt de fotografies de l'àlbum familiar de la besàvia de l'artista. Cada dia, fins la seva mort, la dona mesurava el seu ritme cardíac i la seva pressió arterial, i anotava els resultats a una llibreta. Quan no la tenia a mà, escrivia aquesta informació damunt qualsevol suport que tingués a prop, a vegades, al dors de les fotografies del seu àlbum familiar, o fins i tot a la part davantera d'aquestes. A l'artista li interessa com aquest ritual quotidià i les dades que se'n deriven semblava ser per a la seva besàvia més important que la conveniència de preservar intactes les fotografies del seu àlbum. En reunir aquests documents i mostrar-los per la part on hi ha aquestes anotacions, l'artista preserva el gest de la seva besàvia, en el qual no deixa d'haver certa irreverència cap a la imatge i el seu

poder evocador. En detriment del valor testimonial de les fotografies, Tamane posa èmfasi en el valor, també biogràfic, que tenen la calligrafia i les dades mèdiques de la seva besàvia.

20 DESEMBRE 2024 — 23 FEBRER 2025

Museu de Granollers

ACTIVITATS

DIVENDRES 17 DE GENER DE 2025, A LES 20 H

Inauguració amb acció del col·lectiu artístic Estampa i visita comentada a càrrec de la comissària de l'exposició, Alexandra Laudo [Heroínas de la Cultura].

DIJOUS 13 DE FEBRER DE 2025, A LES 19 H

Projecció de «This camera is very good» (15'), de Lurdes Basolí i Ana Belén Jarrín. Posteriorment a la projecció hi haurà un diàleg amb Lurdes R. Basolí.

Museu de Granollers

Carrer d'Anselm Clavé, 40-42
08401 Granollers
93 842 68 40
museu@granollers.cat

Horaris

De dimarts a diumenge, de 17.30 a 20.30 h
Diumenge matí, d'11 a 14 h
Tancat: els dilluns, Cap d'Any i Reis

Entrada lliure

www.museugranollers.cat

📍 #museudegranollers

📌 museudegranollers

📱 MuseuG

EXPOSICIÓ

Producció

Ajuntament de Sant Cugat. Centre d'Art Maristany

Comissariat

Alexandra Laudo

EXPOSICIÓ ITINERANT

Organitza

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
Direcció General de Promoció Cultural i Biblioteques
Ajuntament de Sant Cugat. Centre d'Art Maristany

Col·laboren

Muxart. Espai d'Art i Creació Contemporanis. Martorell
Mataró Art Contemporani
Mèdol - Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona
Museu de Granollers
Centre d'Art Contemporani La Sala. Vilanova i la Geltrú

Coordinació general

Ester Martínez

Adaptació i comissariat de l'exposició itinerant

Alexandra Laudo

Coordinació

Aida Mestres

Disseny espai expositiu

Anna Alcubierre - espai e

Disseny

Alba Vilardebò

Premsa i comunicació

Laura Gea

Muntatge

Gestió Cultural SCP

Agraïments: Col·lecció particular (Sevilla); Cultural Endowment of Estonia; Hasan G. López Sanz; Galeria Àngels Barcelona; Galeria Palmadotze; Irwin Font Collection (Londres); Meteoro Editions (Amsterdam); Pablo Lerma; Sema d'Acosta; Sala d'Art Jove.

PUBLICACIÓ

Disseny

Alba Vilardebò

Textos

Alexandra Laudo

DL: B 21749-2024

© de les obres: Mateo Maté, VEGAP, Barcelona

© de les fotografies: Eva Carasol

© de les fotografies: pàgina 12
Ignasi Aballí, pàgines 15 i 18 Paula Artés i pàgina 24 @ scan-arte.

Aquesta exposició forma part del Programa d'exposicions itinerants del Departament de Cultura

Organitza

art.santcugat

Collabora

Amb el suport de

